

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/89/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121432212
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:6121432212.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlaticy Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného splnomocnenkyňou: Remedium Legal, s. r. o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava – mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: A. B., nar. XX. XXXXXXXXXX XXXX, trvalo bytom C., o zaplatenie 11.393,40 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 30. júna 2022 č. k. 28Csp/193/2021–128, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalobu zamietol; II. žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 39, § 52 ods. 1 a 9, § 524 ods. 1 a 2, § 525 ods. 2, § 565 O.z. (zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov); § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávok; § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/ a d/ ZoSÚ (zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy); § 161 ods. 1 a § 295 CSP (zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov). Vecne dôvodil, že žalobca sa návrhom doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica (a dňa 19.11.2021 súdu prvej inštancie – Okresnému súdu Galanta) domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 11.393,40 eur s príslušenstvom, na tom skutkovom základe, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0507/2019/CE z 24.6.2019 uzatvorenej medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a. s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653 a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Dňa 17.12.2015 bola medzi postupcom a žalovaným uzatvorená zmluva o splátkovom úvere č. 5081823975, predmetom ktorej bolo poskytnutie splátkového úveru bankou dlžníkovi v sume, mene a za podmienok dohodnutých v zmluve. Platne uzatvorenou zmluvou sa žalovaný zaviazal poskytnuté finančné prostriedky spolu s úrokom splatiť, platiť príslušenstvo a poplatky a plniť ďalšie podmienky dohodnuté v zmluve. Postupca vyzval, listom z 1.2.2019, žalovaného k úhrade omeškaných splátok do 15 dní od doručenia tejto výzvy. Postupca vyčíslil omeškanú sumu vo výške 4.137,77 eur. Nakoľko si žalovaný svoje zmluvné povinnosti aj napriek opakovaným výzvam neplnil, postupca podaním zo 6.3.2019 oznámil žalovanému, že došlo k porušeniu v zmysle článku 8.1 písm. a/ POP. Na základe uvedeného dôvodu postupca vyhlásil ku dňu 4.3.2019 mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Postupca vyčíslil pohľadávku vo výške 14.499,60 eur. Listom z 26.3.2019 vyzval postupca žalovaného k úhrade dlžnej sumy, ktorá ku dňu 26.3.2019 predstavovala sumu vo výške 14.550,26 eur. V predmetnom liste zároveň postupca upozornil žalovaného, že ak dlžnú sumu v stanovenej lehote neuhradí je oprávnený postúpiť pohľadávku na tretiu osobu. Pohľadávka žalobcu ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky predstavovala sumu 15.142,04 eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 11.341,24 eur, riadnych úrokov vo výške 3.388,97 eur, úrokov z omeškania vo výške 359,67 eur a poplatkov vo výške 52,16 eur, v súlade s prílohou

č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok, kde postupca deklaruje, že výška a špecifikácia pohľadávky uvedenej v predmetnej prílohe je generovaná bankovým systémom a predstavuje aktuálnu dlžnú sumu ku dňu postúpenia pohľadávky. Žalovaný odo dňa postúpenia pohľadávky neuhradil dlžnú sumu ani len čiastočne. Žalobca si tak uplatňuje zaplatenie dlžnej sumy vo výške 15.142,04 eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 11.341,24 eur, riadnych úrokov vo výške 3.388,97 eur, úrokov z omeškania vo výške 359,67 eur a poplatkov vo výške 52,16 eur. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní žalobe vyhovel v plnom rozsahu vydaním platobného rozkazu pod sp. zn. 26Up/1217/2021 z 3.8.2021. Platobný rozkaz sa žalovanému nepodarilo doručiť do vlastných rúk. Súd citoval ust. § 10 ods. 1 a 3 veta prvá zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní.

Žalovaný sa k podanej žalobe, ani k predloženým dôkazom písomne nevyjadril.

Na pojednávaní dňa 30.6.2022 sa prítomný právny zástupca žalobcu pridržal podanej žaloby a všetkých následných vyjadrení, uviedol, že podľa názoru žalobcu boli splnené všetky podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, a teda bola pohľadávka riadne postúpená a žalobca je v predmetnom spore aktívne vecne legitimovaný. K platnosti mimoriadnej splatnosti úveru poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Trnava sp. zn. 24CoCsp/54/2021 z 11.5.2022. Ďalej uviedol, že žalovaný je pasívny, nerozporoval žiadne skutkové tvrdenia žalobcu, preto možno tieto tvrdenia považovať za nesporné. Žalobca má za to, že uplatnený nárok je plne preukázaný a teda aj dôvodný, preto navrhuje, aby súd žalobe vyhovel.

Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil tento skutkový stav: Dňa 17.12.2015 právny predchodca žalobcu, spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a.s., uzatvoril so žalovaným zmluvu o splátkovom úvere č. 5081823975, ktorej predmetom bolo poskytnutie bezúčelového spotrebiteľského úveru vo výške 12.300 eur žalovanému. Úver bol žalovanému poskytnutý jednorazovo bezhotovostne, na účet uvedený v zmluve. Žalovaný sa zaviazal peňažné prostriedky vrátiť v 108 mesačných splátkach vo výške 197,95 eur k 14. dňu v kalendárnom mesiaci, so splatnosťou prvej splátky dňa 14.2.2016, s konečnou splatnosťou úveru 14.1.2025. V zmluve bol dohodnutý fixný úrok do splatnosti vo výške 12,20% p.a., RPMN vo výške 14,14%, priemerná hodnota RPMN vo výške 10,08%, celková čiastka spojená s úverom 21.376,59 eur. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný nesplácal splátky úveru riadne a včas, Slovenská sporiteľňa, a. s. listom z 1.2.2019 vyzvala žalovaného na úhradu omeškaných splátok vo výške 4.137,77 eur najneskôr do 15 dní od doručenia výzvy a zároveň žalovaného upozornila na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, v prípade neuhradenia dlžnej sumy. Listom zo 6.3.2019 Slovenská sporiteľňa, a.s. oznámila žalovanému vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru k 4.3.2019 a vyzvala žalovaného na úhradu pohľadávky vo výške 14.499,60 eur do 15 dní. Oznámenie bolo vrátené Slovenskej sporiteľni dňa 11.3.2019 ako adresát je neznámy. Listom z 29.6.2019 Slovenská sporiteľňa, a.s. oznámila žalovanému, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0507/2019/CE zo dňa 24.6.2019 postúpila pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní na žalobcu.

Súd považoval právny vzťah medzi stranami za spotrebiteľský, aplikoval naň právnu úpravu ZoSÚ. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca nebol pôvodným veriteľom pohľadávky, ale veriteľom sa stal až na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, súd prednostne skúmal platnosť a účinnosť mimoriadneho zosplatnenia predmetného úveru, a teda či žalobca je, resp. nie je aktívne vecne legitimovaným subjektom v predmetnej právnej veci. V súlade s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z., na inú osobu je možné postúpiť iba pohľadávku, ktorá je splatná, resp. časť pohľadávky, ktorá je splatná. V danom prípade došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorá sa mala stať splatnou na základe vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pohľadávky. V prípade, ak by nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti dlhu, nebolo by možné pohľadávku postúpiť. Aby došlo k platnému zosplatneniu pohľadávky vyplývajúcej zo spotrebiteľskej zmluvy je potrebné dodržať aj zákonný postup uvedený v § 53 ods. 9 v spojení s § 565 O. z. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že právny predchodca žalobcu vyzval výzvou z 1.2.2019 žalovaného na úhradu sumy 4.137,77 eur. Predmetná výzva ukladala žalovanému povinnosť zaplatiť dlžnú sumu do 15 dní od jej doručenia. Výzva bola Slovenskej sporiteľni, a.s. - právneho predchodcovi žalobcu vrátená ako adresát je neznámy. Následne oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo 6.3.2019 právny predchodca žalobcu vyhlásil ku dňu 4.3.2019 mimoriadnu splatnosť úveru a pohľadávku vyčíslil na sumu 14.499,60 eur a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť ju do 15 dní. Žalobca tvrdí, že postup zodpovedá § 53 ods. 9 v spojení s § 565 O.z. Súd prvej inštancie sa však s názorom žalobcu nestotožnil, keďže podľa jeho názoru odporuje ostatne uvedeným ustanoveniam. K predčasnemu zosplatneniu v zmysle dikcie zákona môže dôjsť najskôr po uplynutí 3 mesiacov od splatnosti splátky úveru, pre nezaplatenie ktorej veriteľ využíva inštitút predčasného zosplatnenia (§ 53 ods. 9 O.z.), najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (§ 565 O.z.). Vykonaným dokazovaním (z predloženého výpisu z úveru) súd zistil, že k omeškaniu žalovaného došlo so splátkou splatnou dňa 14.7.2017. V danom prípade právny predchodca žalobcu mal právo vyhlásiť predčasnú

splatnosť úveru pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 14.7.2017, kedy bol časový priestor pre predčasné zosplatnenie úveru od 15.10.2017 do 14.11.2017, kedy nastala splatnosť nasledujúcej splátky. Právny predchodca žalobcu úver zosplatnil až k 4.3.2019 oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo 6.3.2019, teda v rozpore s § 53 ods. 9 a § 565 O.z. Súd prvej inštancie bol názoru, že § 53 ods. 9 v spojení s § 565 O.z. jednoznačne vymedzujú časový limit pre predčasné zosplatnenie spotrebiteľského úveru. Ak zákon vymedzuje podmienku omeškania splátky spotrebiteľa, myslí tým omeškanie v poradí prvej splátky za predpokladu, že táto nebude spotrebiteľom uhradená. Vzhľadom na povahu dikcie treba odsek 9 vykladať spôsobom, že dodatočné uhradenie omeškanej splátky spotrebiteľom oneskorene konzumuje právo dodávateľa na jednorazové zosplatnenie pohľadávky. Právo podľa odseku 9 môže dodávateľ vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť a len za predpokladu, že omeškanie (s prvou) splátkou trvá. Prvou splátkou sa má na mysli aj každá ďalšia splátka, ktorá bude vnímaná ako prvá omeškaná splátka, napríklad v prípade, ak sa spotrebiteľ omešká s tromi po sebe idúcimi splátkami, rozhodujúca bude v poradí prvá omeškaná splátka. Vzhľadom na skutočnosť, že právny predchodca žalobcu nevyužil jeho časovo limitované právo na predčasné zosplatnenie úveru a úver nezosplatnil do 14.11.2017, jeho právo vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru zaniklo dňa 15.11.2017. Vzhľadom na uvedené súd konštatoval, že zo strany právneho predchodcu žalobcu nedošlo k platnému a účinnému mimoriadnemu zosplatneniu úveru, na základe čoho právny predchodca žalobcu nemohol následne (zmluvou o postúpení pohľadávok z 24.6.2019) postúpiť pohľadávku na žalobcu, nakoľko uvedený postup je v rozpore s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., a teda takéto postúpenie pohľadávky je podľa § 39 O.z. neplatné. Vzhľadom na uvedené žalobca nedisponuje aktívnou vecnou legitímáciou, na základe čoho súd žalobu zamietol.

Na záver súd v súvislosti s poukazom žalobcu na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24CoCsp/54/2021 z 11.5.2022 poznamenal, že žiaden právny predpis explicitne neukladá všeobecnému súdu povinnosť byť viazaný akýmkoľvek rozhodnutím vydaným v inej veci (teda nad rámec viazanosti právnym názorom v rámci opravného konania). Predmetné rozhodnutie netvorí konštantnú judikatúru a teda iný právny názor (právny názor tunajšieho súdu) nemožno považovať za odklonenie sa od princípu predvídateľnosti práva, právnej istoty a nemôže byť tým porušené právo účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 CSP, vecne plným úspechom žalovaného v spore, z ktorého dôvodu by mal žalovaný právo na náhradu trov konania voči žalobcovi, avšak vzhľadom na zrejmu skutočnosť, že žalovanému v súvislosti s konaním žiadne trovy nevznikli, súd mu ich náhradu nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku, zjavne v celom jeho rozsahu podal včas odvolanie žalobca, s návrhom na jeho zmenu vyhovením žalobe a priznaním žalobcovi voči žalovanému nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu, resp. aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP. Žalobca sa nestotožňuje s právnym posúdením veci súdom, v zmysle ktorého mal žalobca možnosť realizovať svoje právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti iba v časovom intervale od 15.10.2017 do 14.11.2017 a ak toto právo nevyužil, jeho právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru po tomto časovom intervale zaniklo a vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, ktoré bolo v danom prípade vykonané ku dňu 4.3.2019 nebolo v súlade s druhou vetou ust. § 565 O.z., čiže v danom prípade nemohlo dôjsť k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti a teda došlo k postúpeniu nesplatnej pohľadávky, čo zakladá absolútne neplatný právny úkon. Žalobca poukazuje na to, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru bolo v danom prípade realizované plne v súlade so zákonom. V danom prípade bolo medzi právnym predchodcom žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653 (ďalej len „právny predchodca“) a žalovaným Zmluvou o splátkovom úvere zo dňa 17.12.2015 (ďalej len „Zmluva“) dohodnuté, že poskytnutý úver bude dlžník splácať v pravidelných mesačných splátkach po 197,95 eur, so splatnosťou vždy k 14. dňu v mesiaci. Je teda zrejmé, že v danom prípade bolo medzi stranami dohodnuté plnenie dlhu v splátkach, pričom veriteľ môže od dlžníka žiadať vždy len splnenie príslušnej splátky, ktorá sa stane splatnou (zročnou). O.z. v ust. § 565 umožňuje, aby sa veriteľ s dlžníkom dohodli, že ak sa nesplní niektorá splátka, môže veriteľ uplatniť právo na zosplatnenie celého dlhu (tzv. strata výhody splátok). Veriteľ v takom prípade môže žiadať o zaplatenie celého dlhu, avšak toto svoje právo môže uplatniť len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, v opačnom prípade toto právo zaniká. Ak však veriteľ toto právo nevyužije a ďalšia splátka sa stane splatnou, potom toto právo zaniká a vzniká mu až v prípade, ak dlžník nezaplatí ani túto, ďalšiu splátku dlhu. Žalobca v tejto súvislosti konštatuje, že v danom prípade nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru pre splátku splatnú dňa 14.7.2017 (ako to konštatuje súd), ale k nemu došlo ku dňu 4.3.2019 - podaním zo 6.3.2019, došlo k nemu pre splátku

splatnú a neuhradenú v mesiaci február 2019 (splatnú dňa 14.2.2019), teda pre splátku, ktorej splatnosť vyhláseniu mimoriadnej splatnosti bezprostredne predchádzala. Vzhľadom na vyššie uvedené je nutné konštatovať, že v danej veci bolo medzi stranami dohodnuté plnenie v splátkach, pričom navyše pre nesplnenie splátok sa stal zročným celý dlh ku dňu 4.3.2019 podaním zo 6.3.2019. Žalobca na tomto mieste zdôrazňuje, že neuplatnenie práva podľa ust. § 565 O.z. do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky spôsobuje zánik tohto práva veriteľa (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR – judikát R 4/2021, podľa ktorého v zmysle bodu 12.7: „Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Inak povedané, právo veriteľa požadovať zaplatenie celej pohľadávky z dôvodu straty výhody splátok je podľa citovaného ustanovenia časovo obmedzené tak, že veriteľ ho môže použiť najneskôr do splatnosti najbližšej ďalšej splátky.“). Žalobca zastáva názor, že v danom prípade bolo vyhlásenie mimoriadnej splatnosti uskutočnené plne v súlade s ust. § 53 ods. 9 a § 565 O.z. V posudzovanom prípade bolo preukázané, že žalovaný bol v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 4.3.2019 (podaním zo 6.3.2019) v omeškaní s plnením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace a súčasne bol na možnosť uplatnenia tohto práva zo strany veriteľa opakovane upozornený, a to napríklad aj výzvou z 1.2.2019 tak, ako to vyžaduje ust. § 53 ods. 9 O.z. Keďže však právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť zaniká splatnosťou najbližšie nasledujúcej splátky, potom mimoriadna splatnosť úveru nemohla byť v posudzovanom prípade vyhlásená pre nesplnenie inej splátky, než splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti bezprostredne predchádzala, t. j. v danom prípade splátky splatnej vo februári 2019. Z uvedeného dôvodu preto žalobca považuje za nesprávne právne posúdenie súdu a konštatovanie v rozsudku, že právny predchodca nerealizoval svoje právo v súlade s druhou vetou § 565 O. z., nakoľko je zrejme, že mimoriadna splatnosť úveru bola vyhlásená pre splátku splatnú a neuhradenú vo februári 2019, ktorá zostala neuhradená aj v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti – 4.3.2019, teda veriteľ využil svoje právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky, ktorá bola splatná až 14.3.2019.

Pokiaľ súd konštatuje, že žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť neplatne, nakoľko ju mal vyhlásiť už pre splátku splatnú dňa 14.7.2017 – nakoľko už s touto sa žalovaný dostal ako prvou do omeškania a mal ju vyhlásiť v intervale od 15.10.2017 do 14.11.2017, žalobca v tejto súvislosti uvádza, že takýto výklad nevyplýva zo žalobcom predložených dôkazov a nie je správny. Výzvami z 1.2.2019 a dňa 6.3.2019 totiž právny predchodca upozorňoval žalovaného, že je v omeškaní so splácaním zmluvne dohodnutých splátok, čím zároveň napíňal povinnosti pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti uložené mu ust. § 53 ods. 9 O. z., podľa ktorého môže veriteľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva, s čím sa však súd nijako nevysporiadal. V tejto súvislosti žalobca poukazuje na to, že O. z. v žiadnom ustanovení neupravuje, že možnosť veriteľa vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru je viazaná iba na splatnosť jednej konkrétnej splátky, a to tej, s ktorou sa dlžník dostal ako prvou do omeškania (a ak nie je využitá, podľa súdu zrejme zaniká). Pokiaľ by bol takýto zámer zákonodarcu, bol by v zákonných ustanoveniach týkajúcich sa možnosti vyhlásiť mimoriadnu splatnosť výslovne upravený. Takýto výklad je navyše pre veriteľa šikanóznym, nakoľko napriek platobne nedisciplinovanému dlžníkovi mu súd de facto upiera právo uplatniť sankciu spojenú s neplnením záväzku spôsobom, na ktorý sa zaviazal – a mení ho na povinnosť uplatniť ho okamžite a v určitom časovom rámci pod sankciou neplatenia - a to všetko za situácie, že podmienky podľa § 53 ods. 9 O. z. sú splnené, t. j. dlžník je v nepretržitom omeškaní so splácaním záväzku po dobu dlhšiu ako 3 mesiace a zároveň je na možnosť uplatnenia tohto práva zo strany veriteľa upozornený (dokonca opakovane). Platná právna úprava síce ukladá povinnosti pri vyhlasovaní mimoriadnej splatnosti úveru, ktorého plnenie bolo dohodnuté v splátkach, ale v žiadnom prípade nemožno konštatovať, že toto právo má veriteľ iba v jednom určitom časovom intervale a potom mu absolútne zaniká, ako vec v danom prípade posúdil súd. Keďže úver nebol riadne splácaný ani pri splatnosti splátky splatnej 14.8.2017, 14.9.2017 ani 14.10.2017 atď., veriteľovi opätovne nezaplatením každej ďalšej splátky vznikalo právo na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru pokiaľ bol dlžník v omeškaní aspoň s tromi splátkami a súčasne vyzval dlžníka na možnosť vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní. Žalobca zastáva názor, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti ku dňu 4.3.2019 všetky tieto podmienky jednoznačne spĺňa a jeho možnosť vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre splátku splatnú 14.2.2019 trvala až do splatnosti nasledujúcej splátky – splatnej 14.3.2019. Zároveň, pokiaľ súd vo svojom odôvodnení uvádza, že: „za prvú splátku sa má na mysli aj každá ďalšia splátka úveru, ktorá bude vnímaná ako prvá omeškaná splátka v prípade, ak sa spotrebiteľ omešká s tromi po sebe idúcimi splátkami, rozhodujúca bude v poradí prvá omeškaná splátka“, potom žalobcovi nie je zrejme, prečo súd neprihliadol na to, že aj každá ďalšia splátka po splatnosti splátky 14.7.2017, teda napríklad aj splátka splatná 14.8.2017, splátka splatná 14.9.2017, splátka splatná 14.10.2017, atď. až splátka splatná 14.11.2018 môžu byť

považované za prvé splátky, nakoľko aj s nimi bol v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti žalovaný v omeškaní viac ako tri mesiace. Vzhľadom na uvedené žalobca zastáva názor, že súd sa nedostatočne vysporiadal so skutkovým stavom a žalobcom predloženými dôkazmi, kedy navyše nesprávne posúdil dodržanie podmienok ust. § 565 O.z. pri vyhlasovaní mimoriadnej splatnosti úveru zo strany právneho predchodcu žalobcu spolu s aplikáciou ust. § 53 ods. 9 O.z., čo má za následok, že žalobca považuje napadnutý rozsudok za nesprávny a nepreskúmateľný. Poukázal na nález Ústavného súdu SR z 22. júna 2017 sp. zn. II. ÚS 796/2016-65: „Právomoc všeobecných súdov vykladať zákony nemožno chápať tak, že by boli oprávnené vykladané ustanovenie zákona fakticky „novelizovať“. Išlo by totiž o porušenie ústavného princípu trojdelenia štátnej moci, z ktorého vyplýva, že právomoc meniť zákony patrí Národnej rade Slovenskej republiky ako orgánu zákonodarnej moci, nie teda súdom.

Žalobca zároveň poukázal na to, že oprávnenie právneho predchodcu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nezaplatenie splátky splatnej napríklad v júli 2017 zaniklo v súlade s ust. § 565 O.z. splatnosťou ďalšej splátky úveru – v auguste 2017. Z uvedených dôvodov je teda zrejmé, že v prípade, ak právny predchodca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 4.3.2019 (podaním zo 6.3.2019), tak toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 O.z. pre nezaplatenie splátky splatnej vo februári 2019 (t. j. splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru bezprostredne predchádzala, a pre ktorej nezaplatenie mohol v súlade s ust. § 565 O.z. vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru), a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 O.z. po upozornení žalovaného na možnosť uplatnenia tohto práva a po jeho omeškaní s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Z ust. § 565 O.z. jasne vyplýva, že ak dôjde k nesplneniu niektorej z dohodnutých splátok a veriteľ je oprávnený žiadať pre nesplnenie niektorej splátky zaplatenie celej pohľadávky (t. j. zmluvné strany si toto právo dojednali, k čomu v spotrebiteľských sporoch pristupujú navyše aj ďalšie zákonodarcom stanovené podmienky – a to 3 mesačné omeškanie spotrebiteľa a upozornenie na možnosť uplatnenia tohto práva) – potom môže veriteľ toto právo využiť, avšak len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (od splátky, pre ktorú sa toto právo uplatňuje). Žalobca zastáva názor, že v danom prípade nie je zrejmé, ako mohol súd dospieť k názoru, že právny predchodca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru pre inú splátku, ako poslednú predchádzajúcu tomuto zosplateniu, nakoľko takýto záver nevyplýva zo žiadneho predloženého dôkazu, ani ho žalobca nikdy netvrdil. Žalobca v tejto súvislosti zdôrazňuje, že: k uplatneniu práva podľa § 565 O.z. došlo ku dňu 4.3.2019 podaním zo dňa 6.3.2019 a v zmysle platnej právnej úpravy (§ 565 O.z.) tak mohlo dôjsť len v prípade, ak to bolo medzi stranami dojednané (čo bolo v konaní preukázané) a zároveň pre nesplnenie splátky splatnej v mesiaci február 2019 (nakoľko pre skôr splatné splátky toto oprávnenie zaniklo); k uplatneniu práva podľa § 565 O.z. došlo zároveň v súlade s ust. § 53 ods. 9 O.z., nakoľko v konaní bolo preukázané, že žalovaný bol v dlhšom ako 3 mesačnom omeškaní s platením splátok a súčasne bol upozornený na možnosť uplatnenia tohto práva. Žalobca zastáva názor, že pokiaľ ust. § 53 ods. 9 O.z. vyžaduje minimálne trojmesačné omeškanie na uplatnenie práva podľa § 565 O.z. – právny predchodca nemohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť skôr než po uplynutí aspoň troch mesiacov omeškania s neuhradením splátok, pričom bol povinný zároveň dlžníka upozorniť na možnosť zosplatenia, čo v danom prípade preukázane urobil. V žiadnom prípade preto nemožno tvrdiť, ako to naznačuje vo svojom rozhodnutí súd, že by vyhlásil mimoriadnu splatnosť pre splátku splatnú v júli 2017, alebo pre inú splátku, ako splátku bezprostredne predchádzajúcu vyhláseniu mimoriadnej splatnosti. Ak by totiž bolo toto právo využité skôr, než sa dostal spotrebiteľ do 3 mesačného omeškania s platením splátok, bolo by využité v rozpore s ust. § 53 ods. 9 O.z. (a takéto uplatnenie práva podľa § 565 O.z. by tak bolo neplatné pre rozpor so zákonom), čo žalobca výslovne popiera. Ak teda veriteľ uplatňuje právo podľa § 565 O.z. v právnom vzťahu vzniknutom zo spotrebiteľskej zmluvy, musí byť spotrebiteľ v 3 mesačnom omeškaní s platením splátok (ako vyžaduje ust. § 53 ods. 9 O.z.), musí byť súčasne upozornený na možnosť uplatnenia práva podľa § 565 O.z. (ako vyžaduje ust. § 53 ods. 9 O.z.), avšak napriek tomu môže byť toto právo dodávateľom uplatnené v zmysle druhej vety ust. § 565 O.z. len pre nesplnenie splátky, ktorá bezprostredne predchádza uplatneniu tohto práva, nakoľko pre všetky skôr splatné splátky toto právo podľa druhej vety ust. § 565 O.z. zaniklo. Žalobca má za to, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru bolo v danom prípade vyhlásené platne, plne v súlade s ust. § 53 ods. 9 a § 565 O.z., čo žalobca v konaní aj riadne preukázal predloženými dôkazmi.

V tejto súvislosti žalobca poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. mája 2020, sp. zn. 4Cdo 9/2017: „Podľa ústavne konformného výkladu je preferovaná platnosť pred neplatnosťou právneho úkonu (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 242/07.“, aj na rozhodovaciu prax vyšších súdnych autorít o obdobnej právnej otázke, a to konkrétne rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15CoCsp/13/2020 zo dňa 25.5.2020, uznesenie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 5Co/114/2017 z 28.4.2017, a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoCsp/6/2021 z 27.4.2021.

Na základe uvedeného považuje žalobca za jednoznačne preukázané, že postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v súlade so zákonom a súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ uzavrel, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru bolo v rozpore so zákonným ust. § 53 ods. 9 O.z. v spojení s § 565 O.z. Zároveň žalobca zastáva názor, že nie je správny názoru súdu ani v tom, že postúpenie pohľadávky je neplatné a žalobca nie je vo veci aktívne vecne legitimovaný. Na základe vyššie uvedených skutočností má žalobca za to, že v konaní preukázal svoju aktívnu vecnú legitimáciu aj to, že postúpená pohľadávka bola splatná, pričom mimoriadna splatnosť bola vyhlásená platne a v súlade so zákonom a súd vec nesprávne právne posúdil a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pokiaľ dospel k záveru o opaku a žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalobca zastáva názor, že súd neodôvodnil riadne a dostatočne svoje rozhodnutie s prihliadnutím na žalobcom predložené dôkazy, a teda konal v rozpore s ust. § 220 ods. 2 CSP, čím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Aj vzhľadom na uvedené možno prijať záver, že rozhodnutie súdu z hľadiska viacerých nedostatkov vyplývajúcich z jeho odôvodnenia napĺňa znaky zmätočnosti, nepresvedčivosti a najmä nepreskúmateľnosti. Na základe uvedeného žalobca považuje za preukázané, že napadnutý rozsudok trpí vadou nesprávneho právneho posúdenia veci. V napadnutom rozsudku tiež absentuje riadne odôvodnenie a vysporiadanie sa s jednotlivými dôkazmi s následnou aplikáciou príslušných právnych predpisov na zistený skutkový stav veci, čo zakladá vadu nepreskúmateľnosti napádaného rozsudku.

3. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril, odvolací návrh nepodal.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že sú dané dôvody na zrušenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

5. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť, či prvoinstančný súd dospel k správneému záveru o neplatnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a nepreukázaní aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, čím odôvodnil zamietnutie žaloby.

6. Súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere medzi právnu predchodkyňou žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) a žalovaným ako spotrebiteľský vzťah, keďže zmluva spĺňala definičné znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj definičné znaky subjektov spotrebiteľskej zmluvy.

7. Podľa § 565 O. z. ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Odvolací súd sa nemohol stotožniť so záverom súdu prvej inštancie, že nakoľko k omeškaniu žalovaného došlo so splátkou splatnou dňa 14.7.2017, potom právny predchodca žalobcu mal právo vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru pre nezaplatenie tejto splátky od 15.10.2017 do 14.11.2017 (kedy nastala splatnosť nasledujúcej splátky), on však úver zosplatnil až k 4.3.2019 oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo 6.3.2019, teda v rozpore s § 53 ods. 9 a § 565 O.z. a vzhľadom na skutočnosť, že právny predchodca žalobcu nevyužil jeho časovo limitované právo na predčasné zosplatenie úveru a úver nezosplatnil do 14.11.2017, jeho právo vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru zaniklo dňa 15.11.2017, z ktorého dôvodu súd prvej inštancie konštatoval, že zo strany právneho predchodcu žalobcu nedošlo k platnému a účinnému mimoriadnemu zosplateniu úveru.

Podľa názoru odvolacieho súdu pre splatnosť pohľadávky v dôsledku straty výhody splátok nie je významné, kedy veriteľ mohol dlžníka z dôvodu jeho omeškania so splátkami o zaplatenie celej

pohľadávky (alebo jej zostatku) najskôr požiadať, ale či a kedy sa rozhodol svoje oprávnenie využiť a o zaplatenie celej pohľadávky skutočne požiadal (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo/426/2005).

Súd prvej inštancie dospel k vyššie uvedenému (nesprávnemu) záveru bez skúmania konkrétnej dohody podľa § 565 O. z. o práve veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nespĺnenie splátky (ako prvotného predpokladu pre uplatnenie jednostranného právneho úkonu veriteľa), ako i riadneho preskúmania písomnej výzvy právnej predchodkyne žalobcu zo dňa 1.2.2019, predchádzajúcej zosplateniu dlhu, a jej doručenia žalovanému (výzva nebola žalovanému doručovaná na adresu žalovaného zo zmluvy, ktorá adresa je uvedená aj na prílohe zmluvy o postúpení pohľadávok, a ktorá adresa bola od 29.9.2010 do roku 2023 aj adresou jeho trvalého pobytu), teda nepostupoval správne. Ustanovenie § 565 O.z. umožňuje veriteľovi pri splnení zákonom stanovených predpokladov žiadať zaplatenie celej pohľadávky naraz a to iba vtedy, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo veriteľa je pritom časovo ohraničené, keďže veriteľ ho môže využiť iba do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Nevyužitím tohto práva veriteľa alebo márnym uplynutím lehoty na zaplatenie ďalšej splátky, resp. do jej účinného splnenia, nedochádza k splatnosti celého dlhu, ale platí naďalej pôvodné dojednanie o splátkach (nie sú dotknuté dôsledky omeškania s tou ktorou splátkou). Toto právo však veriteľ opäť získa, ak sa dlžník dostane do omeškania nezaplatením ďalšej splátky. Ak veriteľ riadne a včas svoje právo neuplatnil, môže voči dlžníkovi požadovať naďalej len dohodnuté splátky.

Okrem vyššie uvedených kumulatívnych predpokladov splatnosti celého dlhu (nesplnenie niektorej zročnej splátky, jednostranný adresovaný právny úkon veriteľa, ktorým žiada o zaplatenie celej pohľadávky, ak to bolo veriteľom a dlžníkom takto dohodnuté, t. j. dohoda, prípadne rozhodnutie ak tak bolo určené v rozhodnutí), ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ (dodávateľ) uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (§ 53 ods. 9 O.z. v relevantnom znení).

S poukazom na uvedené bolo povinnosťou súdu prvej inštancie primárne skúmať naplnenie kumulatívnych predpokladov splatnosti postúpenej pohľadávky podľa § 565 O. z. a § 53 ods. 9 O. z., na základe vykonaného dokazovania predloženými listinami v danom spore. Od takejto dohody o strate výhody splátok podľa § 565 O. z. je však potrebné odlíšiť dohodu, že nezaplatením jednej zo splátok nastáva splatnosť celého zostatku dlhu určeným dňom v tejto dohode (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/2658/2008, sp. zn. 33 Odo 1630/2005).

V rozhodnutí súdu prvej inštancie tak absentuje argumentácia a právna úvaha vo vzťahu k odôvodneniu dohody o zročnosti celého zostatku dlhu (§ 565 O. z.), alebo inej dohody, ktorá je základným predpokladom posúdenia splatnosti dlhu a až následne vecnej legitímácie žalobcu.

Podľa článku 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „Smernica“) členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa článku 4 ods. 1 Smernice bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa § 53 ods. 5 O. z. neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 O. z. zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Zmluvné podmienky, ktoré umožňujú vyhlásenie predčasnej splatnosti celého úveru z dôvodov, ktoré sú formulované príliš široko, nejednoznačne a môžu byť zo strany veriteľa (banky) uplatnené svojvoľne, spôsobujú v zmysle § 53 ods. 1 O. z. značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podľa rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 23. apríla 2015 vo veci C-96/14 Jean-Claude van Hove proti CNP Assurances SA, požiadavka transparentnosti zmluvných podmienok stanovená Smernicou nemôže byť obmedzená len na ich zrozumiteľnosť formálneho a gramatického hľadiska. Naopak, keďže systém ochrany zavedený Smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s podnikateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, najmä pokiaľ ide o úroveň informovanosti, táto požiadavka transparentnosti sa musí chápať široko (obdobne aj v rozsudku Kasler a Káslernej Rabái C-26/13, ako aj Matei C-143/13). Súdny dvor Európskej únie zdôraznil, že

zmluvné podmienky možno považovať za sformulované jasne a zrozumiteľne, ak sú pre spotrebiteľa zrozumiteľné nielen z gramatického hľadiska, ale zároveň transparentne opisujú konkrétne fungovanie poistného mechanizmu s prihliadnutím na zmluvný rámec, do ktorého patria, aby spotrebiteľ bol schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú. Pokiaľ to tak nie je, vnútroštátny súd môže posúdiť prípadný klamlivý charakter dotknutej podmienky.

Súčasne jednotlivé dôvody predčasného ukončenia zmluvy musia byť natoľko závažné, aby odôvodnili tak zásadné následky pre spotrebiteľa, ako je strata výhody splátok. V súlade so závermi rozsudku Súdneho dvora Európskej únie 421/14 sa uvádza, že je úlohou súdu preskúmať, či možnosť predajcu alebo dodávateľa rozhodnúť o splatnosti celého úveru závisí od toho, že si spotrebiteľ nesplnil povinnosť, ktorá je v spornom zmluvnom vzťahu podstatná, či sa táto možnosť priznáva v prípadoch, v ktorých je takéto nesplnenie povinnosti dostatočne závažné z hľadiska doby splácania úveru a jeho výšky, či táto možnosť predstavuje odchýlku od právnych predpisov uplatniteľných v danej oblasti pri neexistencii osobitných zmluvných ustanovení a či vnútroštátne právo stanovuje primerané a účinné prostriedky, ktoré spotrebiteľovi, na ktorého sa takáto podmienka uplatní, umožnia, aby odvrátil účinky takejto splatnosti úveru (uvedené odznelo pri prerokovaní neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách Komisiou na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich zo dňa 28. júna 2017 a 12. decembra 2017)

Komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík pri uvedenom prerokovaní neprijateľných zmluvných podmienok dospela k záveru, že zmluvná podmienka, v ktorej si dodávateľ dojednal pre prípad oneskorenia so splatením (nesplácanie pohľadávky riadne a včas) právo na zosplatenie celého úveru, spôsobuje v zmysle § 53 ods. 1 O.z. značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pretože sa neprimerane v jeho neprospech odchyľuje od ustanovenia § 53 ods. 9 O.z. (ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 O.z. najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva). Nepostačuje preto akékoľvek omeškanie spotrebiteľa s úhradou záväzku. Je opäť potrebné uviesť, že Dohodu o strate výhody splátok podľa § 565 O. z. je nutné odlišovať od dohody, ktorou bolo dohodnuté, že nezaplatením jednej zo splátok nastáva splatnosť celého dlhu (porov. rozsudok NS ČR sp. zn. 25Cdo/2658/2008).

Ak teda súd prvej inštancie posudzoval v danej veci právo na zosplatenie celého úveru (pre nesplácanie pohľadávky riadne a včas) podľa ust. § 565 O.z., ktoré predpokladá dohodu, ako aj podľa ust. § 53 ods. 9 O.z., bolo jeho povinnosťou posúdiť a rozlíšiť zmluvné dojednanie, či ide o dohodu o strate výhody splátok alebo inú dohodu na základe ktorej malo dôjsť k jednostrannému určaniu splatnosti celého dlhu veriteľom (dodávateľom). Následne bolo povinnosťou súdu prvej inštancie preskúmať, či uvedené zmluvné dojednanie nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda či sa nejedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto neplatnú zmluvnú podmienku, či dôvod predčasného ukončenia splácania úveru je natoľko závažný, aby odôvodnil tak zásadné následky pre spotrebiteľa ako je strata výhody splátok (v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie) a či dohodnutá možnosť predčasného splnenia dlhu predstavuje odchýlku od ustanovenia vnútroštátneho práva (§ 53 ods. 9 O. z.), podľa ktorého pre prípad oneskorenia so splatením dlhu nepostačuje akékoľvek omeškanie spotrebiteľa s úhradou záväzku.

Z dôvodu, že súd prvej inštancie vyššie uvedeným spôsobom nepostupoval, chýbal argumentačný základ, ktorý by odvolací súd mohol preskúmať.

8. Ústavný súd Slovenskej republiky už vo viacerých náleзоch judikoval, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/91 Zb.) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (uverejneného oznámením FMZV č. 209/1992 Zb. a č. 102/1999 Z. z.) je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. V odôvodnení rozhodnutia má súd náležite vysvetliť ako sa vysporiadal s rozhodujúcimi a zistenými skutočnosťami a na akom základe prijal právne závery. Preto ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, lebo neobsahuje náležité dôvody, prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (porov. sp. zn. I.ÚS 226/03).

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj

nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky ustanovuje § 220 CSP. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práva na tento argument (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 410/03).

Okrem chýbajúcej argumentácie vo vzťahu k mimoriadnemu zosplatneniu úveru (viď predchádzajúci bod) súd prvej inštancie neposkytol špecifickú odpoveď žalobcovi, ktorý už pred súdom prvej inštancie uviedol, že v danom prípade došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 4.3.2019 - podaním zo 6.3.2019, pre splátku splatnú a neuhradenú v mesiaci február 2019 (splatnú dňa 14.2.2019), viď jeho vyjadrenie z 21.12.2021 (odpoveď na výzvu súdu z 30.11.2021, aby žalobca o.i. uviedol pre ktorú splátku sa stal dlh žalovaného splatný v celom rozsahu) na čl. 83 spisu.

S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku nenaplnil požiadavky plynúce zo základného práva na súdnu ochranu, z dôvodu chýbajúceho argumentačného základu.

Odvolačný súd preto podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Povinnosťou súdu prvej inštancie (ktorý je viazaný názorom odvolacieho súdu) tak bude na základe vykonaného dokazovania posúdiť či a k akej dohode ohľadom splatnosti celého zostatku dlhu došlo medzi právnou predchodkyňou žalobcu a žalovaným, aký je obsah tejto dohody. Ak bola uzavretá dohoda podľa § 565 O. z., súd prvej inštancie vyhodnotí postup veriteľa voči spotrebiteľovi z hľadiska naplnenia zákonom stanovených podmienok, okrem ustanovenia § 565 O. z., aj podľa ustanovenia § 53 ods. 9 O. z. Predovšetkým však bude potrebné rozlíšiť dohodu podľa § 565 a iné zmluvné dojednanie delegujúce stanovenie predčasnej splatnosti na veriteľa, jednostranným právnym úkonom adresovaným dlžníkovi. Zmluvné dojednanie je potom potrebné posúdiť a vyhodnotiť z hľadiska obligatórneho prieskumu neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách (§ 53 a § 54 O. z.), či nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa alebo sa odchyľuje od ustanovení Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa.

Svoj právny záver súd prvej inštancie zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalobkyne, poskytne odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu SR napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

Pri písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia bude súd prvej inštancie postupovať v súlade s ustanovením § 220 CSP a preskúmateľným spôsobom vyjadri skutkové zistenia a právne závery, na základe ktorých vec posúdil a rozhodol. Jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prípadne prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

10. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

V novom rozhodnutí o veci preto rozhodne súd prvej inštancie i o náhrade trov konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania.

11. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Súd vždy poučí strany o ich práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. (§ 160 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)